

**UCHWAŁA NR XXXII/23/21  
RADY POWIATU W STASZOWIE**

z dnia 19 maja 2021 r.

**w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz  
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2022”**

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 920), i w związku z art.6 ust.1 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r., poz.218 z póź.zm.), Rada Powiatu w Staszowie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2022”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Staszowie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

**Grzegorz Rajca**

Załącznik do uchwały Nr XXXII/23/21  
Rady Powiatu w Staszowie  
z dnia 19 maja 2021 r.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA  
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR  
PRZEMOCY W RODZINIE NA ROK 2021-2022**

**STASZÓW 2021 r.**

## I. WSTĘP

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2021 jest realizacją art. 6 ust. 3 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.), zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy „opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Zachowaniem negatywnym o dużej szkodliwości społecznej jest przemoc domowa, która w zależności od sytuacji rodziny może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcyjności rodziny. Istnieją sytuacje gdy osoba, rodzina bądź społeczność lokalna stają przed problemem przemocy, którego samodzielnie nie są w stanie rozwiązać i koniecznym staje się wsparcie ze strony instytucji, które w swoich zadaniach mają przeciwdziałanie patologiom zagrażającym rodzinie.

W celu ograniczenia skali i skutków tego problemu Powiat Staszowski będzie realizował działania ukierunkowane na ochronę ofiar przemocy i działania korekcyjno-edukacyjne skierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie. Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowane zarówno na ochronę osób doświadczających przemocy jak i na działania edukacyjne osób stosujących przemoc.

## II. PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną do opracowania programu stanowią następujące dokumenty:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie ( Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ( Dz. U. z 2020 r. poz.1876 z późn.zm.)
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ( Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym ( Dz. U. z 2020 r. poz. 920)
6. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. ( Dz. U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm. )
7. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji ( Dz. U. z 2020 r. poz. 360 z późn. zm.)
8. Ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny ( Dz.U. z 2020 r, poz.1444 z póź.zm.)
9. Uchwała nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (M.P. z 2021 r. poz. 235)
10. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzoru formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245)
11. Uchwała Nr XXII/3/16 Rady Powiatu w Staszowie z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Staszowskiego na lata 2016-2022.

### **III. ZAKRES DZIAŁAŃ ORGANÓW ADMINISTRACJI SAMORZĄDOWEJ I INSTYTUCJI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE**

**Zgodnie z art. 6 ust. 1, ust. 3 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zadań własnych powiatu należy w szczególności:**

1. opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
2. opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
3. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
4. zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

**Do zadań z zakresu administracji rządowej dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie, realizowanych przez powiat należy w szczególności:**

1. tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
2. opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

#### **Zadania instytucji i służb społecznych**

##### **Zadania Policji:**

Do podstawowych zadań Policji m.in. należy:

- ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami pozarządowymi
- wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez Policję zgodnie z obowiązującym prawem:

- interwencja w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”
- sporządzenie dokładnego opisu zdarzenia
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających w sposób oczywisty zagrożenia dla życia bądź zdrowia ofiar, a także mienia

- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa
- zabezpieczenie dowodów popełnienia przestępstwa
- podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy przemocy
- udzielenie informacji ofiarom o możliwości uzyskania pomocy

Osoby wzywające policję mają prawo do:

- uzyskania od policjantów zabezpieczenia doraźnego bezpieczeństwa
- uzyskania informacji, kto przyjechał na wezwanie
- wykorzystania dokumentacji z interwencji policyjnej jako dowodów w sprawie karnej przeciw sprawcy przemocy
- zgłoszenia interweniujących policjantów na świadków w sprawie sądowej.

## **Prokuratura**

Osoby doznające przemocy w rodzinie, a także świadkowie mogą złożyć w prokuraturze bądź na policji zawiadomienie o przestępstwie ściganym w trybie publiczno-skargowym lub wnioszek o ściganie przestępstwa (dotyczy to przestępstw ściganych na wnioszek osoby poszkodowanej). W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że popełniono przestępstwo prokuratura wspólnie z policją ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie czy faktycznie popełniono przestępstwo
- wyjaśnić okoliczności czynu
- zebrania i zabezpieczenia dowodów
- ujęcia sprawcy
- w uzasadnionym przypadku zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci dozoru policyjnego lub tymczasowego aresztowania.

## **Pomoc społeczna**

Ustawowym celem działania pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Jednym z powodów udzielania pomocy społecznej jest między innymi przemoc w rodzinie. Przemoc domowa jest przyczyną dysfunkcji rodziny, może być także konsekwencją dysfunkcji o innym podłożu. Pomocy społecznej udziela się również w przypadku: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, alkoholizmu, narkomani, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wszystkie te sytuacje mogą sprzyjać występowaniu przemocy wobec bliskich bądź z niej wynikać. Na poziomie samorządów działają ośrodki pomocy społecznej, a bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni.

W ramach swoich kompetencji i zadań pomoc społeczna:

- przeprowadza wywiad środowiskowy umożliwiający diagnozę sytuacji rodziny lub osoby,
- przygotowuje wszechstronny plan pomocy

- podejmuje interwencję w środowisku wobec osób dotkniętych przemocą w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”
- monitoruje efekty podjętych działań
- pomaga w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych
- udziela szeroko rozumianego poradnictwa, np. prawnego, psychologicznego lub wskazuje miejsca gdzie można uzyskać taką pomoc
- informuje o przysługujących świadczeniach i formach pomocy, a w uzasadnionych przypadkach udziela pomocy
- informuje o możliwości uzyskania pomocy w środowisku lokalnym
- wskazuje miejsca zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach, ośrodkach interwencji
- w razie potrzeby bądź na życzenie zainteresowanych zwraca się do policji o podjęcie działań prewencyjnych wobec sprawcy, zgodnie z kompetencjami policji
- w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia popełnienia przestępstwa powiadamia organy ścigania
- może organizować i prowadzić np. punkty informacyjne, grupy wsparcia dla ofiar przemocy domowej, świetlice dla dzieci
- współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami

## Ochrona zdrowia

Zjawisko przemocy domowej kwalifikuje się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi, ponieważ:

1. bardzo często towarzyszą mu wyraźne uszkodzenia zdrowia somatycznego
2. zawsze występują poważne uszkodzenia zdrowia psychicznego

W trakcie udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej istotne jest:

- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie gdy osoba doznająca przemocy lub świadkowie próbują to ukryć
- umiejętność przeprowadzenia rozmowy umożliwiającej rozpoznanie formy przemocy i częstotliwość jej występowania
- stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”
- poinformowanie ofiar o możliwościach szukania pomocy
- wystawienie na prośbę poszkodowanych zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach
- poinformowanie ofiar o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji
- w przypadku stwierdzenia takiej konieczności lub na prośbę poszkodowanych powiadomienie innych służb np. pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych
- w przypadku stwierdzenia podczas badania lub podejrzenia popełnienia przestępstwa np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady podejrzanых oparzeń, wykorzystania seksualnego, powiadomienie organów ścigania.

## **Organizacje pozarządowe**

W zakresie pomocy ofiarom przemocy domowej organizacje pozarządowe organizują: telefony zaufania, punkty informacyjno-konsultacyjne, ośrodki wsparcia, schroniska, hotele, świetlice dla dzieci.

W ramach swojej działalności oferują m.in.:

- pomoc psychologiczną w grupie i kontakcie indywidualnym
- pomoc prawną, w tym pisanie wniosków, pozwów
- pomoc socjalną
- grupy wsparcia
- grupy samopomocowe
- pomoc socjoterapeutyczną dla dzieci
- udział w przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych
- udział w pracach gminnych komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych
- udział w interwencjach
- pilotowanie konkretnych przypadków
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych

## **Współpraca służb i instytucji**

Na poziomie samorządu gminy działają zespoły interdyscyplinarne. Specjaliści z różnych dziedzin szukają rozwiązania danego problemu poprzez opracowanie spójnego oddziaływania na rodzinę i budowanie dla niej sieci wsparcia w celu udzielenia zintegrowanej pomocy.

Osoby doznające przemocy domowej potrzebują zwykle pomocy psychologicznej, prawnej, materialnej, socjalnej, medycznej, a także wsparcia. Bardzo ważna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, a co za tym idzie tworzenie koalicji lokalnych na rzecz przeciwdziałania temu zjawisku. Czynniki sprzyjające podniesieniu skuteczności pomocy ofiarom przemocy to:

- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych składających się z przedstawicieli: pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych
- znajomość miejsc, osób, możliwości udzielenia pomocy w środowisku lokalnym
- przekazywanie i zbieranie informacji od poszczególnych osób i instytucji pomagających rodzinom
- konsekwentne egzekwowanie świadczeń wynikających z zadań i kompetencji poszczególnych instytucji
- podnoszenie kwalifikacji pracowników w dziedzinie zapobiegania przejawom przemocy domowej oraz sposobów skutecznej interwencji i możliwości pomocy
- dokumentowanie poszczególnych przypadków, form udzielania pomocy i efektów



## IV. CHARAKTERYSTYKA PRZEMOCY

### Definicja przemocy

Art.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, definiuje przemoc „jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażając te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemocy dokonuje się najczęściej z zachowaniem pozorów dobrego wychowania, kultury, a nawet pewnych norm obowiązujących w określonym środowisku. Osoba stosująca przemoc realizuje wówczas pewien rodzaj scenariusza, w którym na drodze do jakiegoś celu niszczy czyjąś psychikę, wartości czy zasady postępowania. Pozory szlachetnych celów są pretekstem do dokonania inwazji w psychikę oraz sfery intymne członka rodziny, nakłaniając go do robienia rzeczy przynoszących mu ujmę, szkodę lub stratę. Chłodna przemoc jest bardzo trudna do wykrycia i określenia kiedy jej stosowanie przekracza granicę prawa. Szkody wyrządzone przez tę formę przemocy są często znacznie poważniejsze niż wyrządzone w napadzie złości, ponieważ często trwa ona całymi latami i wnika głęboko w psychikę ofiary, powodując poważne szkody natury zdrowotnej i psychologicznej (Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2022; Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Kielce 2017 r. ).

### Rodzaje przemocy:

Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna, zaniedbanie:

- Przemoc fizyczna – są to wszelkie działania bezpośrednie z użyciem siły, których rezultatem jest nieprzypadkowe zranienie, np. popychanie, obezwładnianie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami, oblewanie wrzątkiem lub substancjami żrącymi, użycie broni,
- Przemoc psychiczna – to umyślne działanie wykorzystujące mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych,
- Przemoc seksualna – polega na wymuszaniu różnego rodzaju niechcianych przez ofiarę zachowań seksualnych w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, np. nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecimi, sadystycznych form współżycia, a także krytykowanie zachowań seksualnych.
- Przemoc ekonomiczna prowadzi do całkowitego uzależnienia finansowego od sprawcy, np. poprzez odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, zaciąganie kredytów i zmuszanie do zaciągania pożyczek wbrew woli.
- Zaniedbanie – ciągłe niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc w rodzinie nie jest zdarzeniem jednorazowym. W cyklu przemocy wobec bliskich obserwuje się **trzy kolejno następujące po sobie fazy**:

- Faza narastającego napięcia – początkiem cyklu jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe, których przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem mogą to być drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Następnie pojawia się agresja.
- Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca zamienia się w kata i może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie ofiary decydują się wezwać pomoc lub złożyć skargę, następuje interwencja.
- Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca dostrzega to, co się wydarzyło. Przeprasza, staje się miły i obiecuje poprawę. Pozwala ofiarom uwierzyć, że sytuacja już się nie powtórzy. Ofiary zaś wbrew zdrowemu rozsądkowi wierzą, bo w głębi serca tego oczekują.

## V. DIAGNOZA POWIATU

Powiat staszowski o powierzchni 925 km<sup>2</sup> należy do grupy średnich jednostek samorządowych w Polsce.

Liczba ludności w powiecie staszowskim obejmującym 8 gmin według stanu na dzień 31.12.2019 r. wynosi 71776 osób. Społeczeństwo powiatu to w przeważającej części mieszkańcy wsi. Dominują miejscowości małe. Gęstość zaludnienia w Powiecie staszowskim kształtuje się na poziomie 78 os./km<sup>2</sup>.

Dominującym problemem jest bezrobocie, które na terenach wiejskich jest zjawiskiem bardziej trwałym niż bezrobocie w mieście i trudniejszym do ograniczenia. Według statystyki prowadzonej przez Powiatowy Urząd Pracy w Staszowie – stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie staszowskim nakoniec stycznia 2021 r. wynosiła 7,6 %.

Rolę inicjatora i koordynatora działalności w zakresie polityki społecznej w powiecie staszowskim pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie wspólnie z 8 ośrodkami pomocy społecznej.

Zgodnie z Obwieszczeniem Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 27 czerwca 2017 r. w sprawie ogłoszenia rejestru jednostek specjalistycznego poradnictwa, funkcjonujących na terenie województwa świętokrzyskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Świętokrzyskiego z dnia 30 czerwca 2017 r. Poz.2125) na terenie powiatu staszowskiego funkcjonuje 1 Punkt Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie i Osobom w Kryzysie w Staszowie - Jednostka działająca w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie. W punkcie został przystosowany pokój do udzielania wsparcia oraz zajęć prowadzonych z dziećmi.

W obszarze wymiaru sprawiedliwości w powiecie Staszowskim działają: sąd rejonowy, prokuratura rejonowa, komenda powiatowa policji; w obszarze edukacji działają szkoły ponadpodstawowe, policealne, poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Staszowie z Filią w Połańcu.

W ramach systemu opieki nad dzieckiem i rodziną funkcjonują: Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Rodzinnego w Połańcu, o liczbie miejsc – 8 oraz 44 rodzin zastępczych.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub

niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, pomoc zapewniają 2 domy pomocy społecznej i Dzienny Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kurozwękach.

Instytucjami wspierającymi osoby niepełnosprawne w procesie kompleksowej rehabilitacji jest Warsztat Terapii Zajęciowej w Połańcu.

### **Diagnoza problemu**

W celu zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie na terenie powiatu staszowskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie, zebrało dane z miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej oraz Komendy Powiatowej Policji w Staszowie. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada na samorządy gmin obowiązek powoływania Zespołów Interdyscyplinarnych, które z mocy ustawy powołują działania w stosunku do osób i rodzin dotkniętych przemocą domową, ale również inicjują działania w stosunku do zewnętrznych podmiotów i instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie.

### **Analiza zjawiska przemocy w rodzinie na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Staszowie.**

Na podstawie zestawienia statystycznego Komendy Powiatowej Policji w Staszowie dotyczącego interwencji domowych na terenie powiatu staszowskiego stwierdzono, że w roku 2020 przeprowadzono **565** interwencji domowych.

Szczegółowe informacje w tej kwestii przedstawiają poniższe tabele:

<b>Rok</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>
<b>Kobiety</b>	165	223	252
<b>Mężczyźni</b>	143	188	212
<b>Małoletni do 13 lat</b>	9	8	7
<b>Nieletni od 13 do 18 lat</b>	-	-	-

### **Tabela Nr 1. Ofiary przemocy domowej.**

*Źródło: Sprawozdanie Komendy Powiatowej Policji w Staszowie z przeprowadzonych interwencji domowych wobec przemocy w rodzinie w latach 2018 – 2020.*

W latach 2018 – 2020 łączna liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej wyniosła : **640 osób**. Wśród ofiar przemocy domowej przeważającą liczbę stanowiły kobiety.

<b>Rok</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>
<b>Liczba sprawców przemocy pod wpływem alkoholu</b>	126	185	193
<b>- w tym kobiety</b>	2	10	17
<b>- w tym mężczyźni</b>	124	175	176

## Tabela Nr 2. Sprawcy przemocy domowej pod wpływem alkoholu.

Źródło: Sprawozdanie Komendy Powiatowej Policji w Staszowie dot. liczby sprawców przemocy pod wpływem alkoholu w latach 2018 – 2020.

Sprawcy przemocy domowej /mężczyźni, kobiety/ pod wpływem alkoholu w omawianym okresie stanowili liczbę **504 osób**. Jak wynika z przedstawionych danych sprawcami przemocy domowej są najczęściej mężczyźni.

Bardzo istotnym elementem służącym przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, który angażuje różne instytucje i służby, a przede wszystkim policję, pomoc społeczną oraz gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych – jest procedura „Niebieskich Kart”.

Procedura określa zasady przeprowadzania interwencji domowych w sprawach dotyczących przemocy w rodzinie, dokumentowania przebiegu tych interwencji oraz zasady prowadzenia dalszej pracy z rodziną.

Na terenie powiatu staszowskiego funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Staszowie w latach 2018 – 2020 spośród ogólnej liczby przeprowadzonych interwencji domowych tj. **1981** sporządzili **654** „Niebieskich Kart”.

Policja posiada również dane na temat liczby postępowań przygotowawczych (wynikających z art. 207 k.k.) dotyczących przemocy domowej wymieniając postępowania wszczęte, stwierdzone i zakończone. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższa tabela:

Rok	2018	2019	2020
Liczba postępowań wynikających z art. 207 k.k. - ogółem	73	57	51
- w tym wszczętych	53	55	51
- zakończonych	53	55	47

## Tabela Nr 3 .Liczba postępowań przygotowawczych wynikających z art. 207 k.k.

Źródło: Sprawozdanie Komendy Powiatowej Policji w Staszowie dot. liczby sprawców przemocy pod wpływem alkoholu w latach 2018 – 2020.

Jak wynika z powyższej tabeli liczba postępowań przygotowawczych wynikających z art. 207 k.k. jest bardzo mała w odniesieniu do ogólnej liczby sporządzonych „Niebieskich Kart”.

W omawianym okresie w wyniku przeprowadzonych interwencji domowych Komenda Powiatowa Policji w Staszowie przekazała informacje o fakcie zaistnienia zjawiska przemocy do następujących instytucji.:

- ośrodków pomocy społecznej - **32**
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych - **181**
- innych instytucji i organizacji społecznych - **355**

W celu zwiększenia skuteczności pomocy małoletnim ofiarom przemocy domowej w Komendzie Powiatowej Policji w Staszowie mieści się „Niebieski Pokój” służący do przesłuchań osób małoletnich.

**Analiza zjawiska przemocy w oparciu o działania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminach powiatu staszowskiego.**

W latach 2018 – 2020 do gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych działających na terenie powiatu staszowskiego wpłynęły **248** zgłoszeń o przypadkach nadużywania alkoholu z jednoczesnym występowaniem przesłanek powodujących rozpad życia rodzinnego, w tym przemoc w rodzinie.

Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższa tabela:

<b>Rok</b>	<b>2018</b>	<b>2019</b>	<b>2020</b>
<b>Liczba przyjętych zgłoszeń o przypadkach nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek wskazujących na przemoc w rodzinie</b>	81	82	85
<b>Liczba osób, co do których zastosowano pouczenie o konieczności zaprzestania ww zachowań</b>	183	233	263
<b>Liczba wniosków złożonych w sądzie o wszczęcie postępowania o leczenie przymusowe</b>	38	32	29

**Tabela Nr 5. Działania Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.**

*Źródło: Sprawozdanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych z terenu powiatu staszowskiego w latach 2018 – 2020.*

W większości sytuacji kryzysowych zdiagnozowanej przemocy sprawcy nadużywali alkoholu. Najczęściej sprawy dotyczące przemocy w rodzinie były zgłaszane do gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych osobiście przez uczestników sytuacji kryzysowej.

Przedstawione dane odnośnie występowania zjawiska przemocy w rodzinie, jak i przedsięwzięć podejmowanych w celu jej ograniczenia nie odzwierciedlają rzeczywistej skali tego problemu, gdyż w wielu przypadkach ofiary przemocy domowej nie zgłaszają tego

faktu policji czy też do gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Najbardziej rozległym zjawiskiem jest przemoc wobec kobiet i dzieci.

## VI. ANALIZA SWOT ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w powiecie staszowskim umożliwiła sporządzenie analizy SWOT, która określiła atuty i mankamenty analizowanego problemu oraz ukazała bariery i utrudnienia w przeciwdziałaniu przemocy. Pokazała również szanse, które w odpowiedni sposób, wykorzystane mogą osłabić wszystko, co stanowi bariery i przeszkody w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

<b>Słabe strony</b>	<b>Mocne strony</b>
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zjawisko przemocy silnie zakorzenione w obyczajowości oraz utrwalone i podtrzymywane poprzez mity i stereotypy.</li> <li>2. Brak pełnej koordynacji działań poszczególnych służb.</li> <li>3. Brak lokalnego spójnego systemu współpracy i przepływu informacji między podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą.</li> <li>4. Niedostateczna pomoc specjalistyczna dla osób dotkniętych przemocą (braki kadrowe, instytucjonalne).</li> <li>5. Zjawisko silnie powiązane z innymi szkodliwymi zjawiskami (uzależnienia, ubóstwo, brak pracy) może być ich skutkiem, jak i przyczyną.</li> <li>6. Brak organizacji pozarządowych zajmujących się wspieraniem ofiar przemocy w rodzinie.</li> <li>7. Brak środków finansowych na szkolenia specjalistyczne.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Proces legislacyjny ustawy dotyczący problemów przemocy w rodzinie.</li> <li>2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.</li> <li>3. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.</li> <li>4. Zjawisko coraz bardziej nagłaśniane przez media – edukacja.</li> <li>5. Szybkie reagowanie na sygnały występowania przemocy w rodzinie.</li> <li>6. Stabilny charakter zarządzania instytucją; mobilne i dynamiczne działania kadry.</li> </ol>
<b>Zagrożenia</b>	<b>Szanse</b>
<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Słaba kondycja ekonomiczna rodzin.</li> <li>2. Negatywne wzorce zachowań społecznych.</li> <li>3. Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych rodzin.</li> <li>4. Problemy alkoholowe członków rodzin.</li> <li>5. Wypalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Realizacja na poziomie powiatu oraz gmin spójnych systemów profilaktyki mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.</li> <li>2. Wysoki poziom posiadanych kompetencji kadry bezpośrednio pracującej z osobami dotkniętymi przemocą.</li> <li>3. Funkcjonowanie punktu pomocy ofiarom przemocy.</li> <li>4. Dostępność instytucji pomocowych dla ofiar przemocy.</li> <li>5. Edukacja społeczna na temat zjawiska przemocy w rodzinie.</li> </ol>

## VII. CELE PROGRAMU

**Cel główny:** Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie staszowskim.

Cele oraz działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego Programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin doświadczających przemocy jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą. Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy w rodzinie i zwalczać zachowania przemocowe, zaplanowano następujące cele szczegółowe:

### **Cele szczegółowe:**

- zwiększenie dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie i skuteczności ochrony ich praw poprzez rozwój infrastruktury instytucjonalnej
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie
- podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej na tematy zjawisk przemocy w rodzinie
- podnoszenie kompetencji służb zajmujących się zjawiskiem przemocy w rodzinie
- diagnoza i monitoring zjawiska przemocy w rodzinie.

### **Obszary działań:**

- profilaktyka, promowanie wartości rodzinnych, rozwijanie umiejętności interpersonalnych;
- edukacja, przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy;
- interwencja, przerwanie przemocy, ochrona ofiar, izolacja, oddziaływanie na sprawców;
- wspieranie, przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u ofiar przemocy, uświadomienie praw i możliwości rozwiązania problemu, pomoc psychologiczna, prawna i socjalna.

## VIII. ODBIORCY PROGRAMU

1. Ofiary przemocy w rodzinie:

- dzieci;
- osoby dorosłe;
- współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych;
- osoby niepełnosprawne;
- osoby starsze.

2. Sprawcy przemocy w rodzinie.

3. Świadkowie przemocy.

4. Przedstawiciele władz lokalnych, instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy rodzinom zagrożonym, bądź dotkniętym przemocą, m.in. pracownicy socjalni, policjanci,

członkowie zespołów interdyscyplinarnych, członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

## **IX. PARTNERZY W REALIZACJI PROGRAMU**

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie we współpracy z następującymi instytucjami:

- sąd rejonowy;
- policja;
- prokuratura;
- ośrodki pomocy społecznej;
- gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych;
- placówki opiekuńczo – wychowawcze;
- szkoły;
- służba zdrowia;
- organizacje pozarządowe;
- kościoły;
- media.

## **X. SPOSÓB MONITOROWANIA I FINANSOWANIA PROGRAMU**

Monitorowanie Programu odbywać się będzie na podstawie sprawozdania z realizowanych działań sporządzanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Staszowie.

Źródłem finansowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021- 2022 będą:

- Środki finansowe pozyskiwane w ramach realizacji programów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Dotacje celowe ze Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Budżet Powiatu.



## XI. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

LP.	CEL SZCZEGÓŁOWY	OPIS DZIAŁAŃ	TERMIN REALIZACJI	REALIZATOR	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
1.	<b>Zintensyfikowanie działań diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>a. rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych /broszur, ulotek, plakatów/ dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności;</li> <li>b. dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie;</li> <li>c. umieszczenie informacji na stronach internetowych.</li> </ul>	2021-2022	PCPR Staszów, ośrodki pomocy społecznej, szkoły, sądy, policja, placówki służby zdrowia działające na terenie powiatu staszowskiego.	Budżet Państwa Budżet Wojewody Budżet Powiatu Środki Unii Europejskiej
2.	<b>Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>a. realizacja programów profilaktycznych w placówkach oświatowych, służby zdrowia oraz wsparcia dziennego;</li> <li>b. realizacja szkoleń nastawionych na umiejętności wychowawcze rodziców;</li> <li>c. wczesne rozpoznanie i reagowanie na sytuacje, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy domowej;</li> <li>d. tworzenie i realizacja programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie;</li> <li>e. rozwój nowych form i metod wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą.</li> </ul>	2021-2022	PCPR Staszów, ośrodki pomocy społecznej, szkoły, placówki służby zdrowia, policja, sąd, placówki opiekuńczo – wychowawcze, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, działające na terenie powiatu staszowskiego.	Budżet Państwa Budżet Wojewody Budżet Powiatu Środki Unii Europejskiej

3.	<b>Podejmowanie działań na rzecz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>a. udzielanie pomocy psychologicznej i prawnej ofiarom przemocy w rodzinie;</li> <li>b. współpraca z instytucjami prowadzącymi hostele, domy samotnej matki;</li> <li>c. określenie sposobu rozwiązywania problemów związanych z przemocą dotyczących indywidualnych środowisk;</li> <li>d. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;</li> <li>e. tworzenie warunków dla rozwoju grupy wsparcia dla ofiar przemocy;</li> <li>f. praca socjalna z osobami doznającymi przemocy.</li> <li>g. realizacja Programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie staszowskim</li> </ul>	2021-2022	PCPR Staszów, ośrodki pomocy społecznej, szkoły, placówki służby zdrowia, policja, sąd, placówki opiekuńczo – wychowawcze, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, działające na terenie powiatu staszowskiego.	Budżet Państwa Budżet Wojewody Budżet Powiatu Środki Unii Europejskiej
4.	<b>Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>a. systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury „Niebieskiej Karty” i prowadzenia interwencji kryzysowej;</li> <li>b. udział w szkoleniach, konferencjach tematycznych.</li> </ul>	2021-2022	PCPR Staszów	Budżet Państwa Budżet Wojewody Budżet Powiatu Środki Unii Europejskiej

5.	<b>Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>a. Tworzenie i rozszerzanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie</li> <li>b. Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie</li> <li>c. Realizacja Programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie staszowskim</li> </ul>	2021-2022	PCPR Staszów, ośrodki pomocy społecznej, szkoły, placówki służby zdrowia, policja, sąd, placówki opiekuńczo – wychowawcze, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, działające na terenie powiatu staszowskiego.	<p>Budżet Państwa Budżet Wojewody Budżet Powiatu Środki Unii Europejskiej</p> <p>Budżet Powiatu Budżet PCPR</p>
----	---	--	-----------	--	---

## **XII. PODSUMOWANIE PROGRAMU**

### **Spodziewane efekty realizacji programu:**

1. Zwiększenie skuteczności i dostępności dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
4. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.
5. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.
6. Zwiększenie liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom przemocy w rodzinie.
7. Zacieśnienie systemu współpracy między instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

## **Uzasadnienie**

Podstawę prawną do opracowania i przyjęcia „Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2022” stanowi art.6 ust.3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Realizatorami Programu są instytucje i organizacje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wymienione w Programie.

W oparciu o analizę problemu występującego na terenie powiatu staszowskiego opracowano Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2022.